

ZAUVEK U SRCU

VESNA DEDIĆ-MILOJEVIĆ

■ Laguna ■

Moje ime je Tamara Smiljanić.

Glumica.

Poznata sam.

Znate me iz rok spotova osamdesetih, iz nekih reklama i TV serija.

Iskrena sam prema sebi i jasno mi je da sam najpopularnija kao Nadeždina najbolja drugarica.

Uvek nas fotkaju na džet-set događajima.

Vi koji ste rođeni pre 1980. znate me kao „vlasnicu najboljih nogu *Ateljea 212*“.

„Tamara, tebe svi znaju kao kraljicu površnosti“, ubacila bi sad Nadežda koja mi se na ovaj način podsmeva još od akademije kad god na njene velike brige odgovorim kratkim savetima.

Nadeždu znate iz serija, filmova i onih moćnih izveštaja sa pozorišnih premijera sa kadrovima u kojima publika više „Bravo!“ i glavna glumica dobija najveću korpu cveća.

Nadežda je baš, baš ono – zvezda.

Selebriti.

I juče i danas je na svim naslovnim stranama.

Pišu o tragediji, njenim ulogama, ljubavima...

Ima i mojih i Marinelinih fotkica uz tanke odgovore na jedno od idiotskih novinarskih pitanja:

„Šta možete da izjavite povodom činjenice da je vaša najbolja drugarica trenutno u komi?“

Šta mogu da izjavim?!

Aleksandar Mandić me zvao iz Pariza.

Dolazi večeras.

Grubi je sve vreme na *Kliničkom centru*.

Ne znam gde je Vladan.

Danas je ponedeljak.

U petak smo Marinela, Nadežda i ja ručale u restoranu Dragane Ognjenović.

U subotu smo igrale stotu predstavu *Tri sestre*.

Kraj je bio božanstven.

Ludilo.

Neki iz publike su plakali dok smo Marinela, Nadežda i ja, u ulogama Maše, Olge i Irine, izgovarale sa scene:

MAŠA:... *Oni odlaze danas, jedan je otišao sasvim, sasvim, sasvim, zauvek, mi ćemo ostati same da započnemo život iznova... Treba živeti... Treba živeti...*

IRINA:(spušta glavu Olgi na grudi) *Doći će vreme kad će svi saznati čemu sve to, čemu te patnje, neće biti nikakvih tajni, a donde treba živeti... treba raditi, samo raditi...*

OLGA:(grli obe sestre) *Muzika svira tako veselo, čilo, i čovek je tako željan života! O, bože moj! Proći će vreme i mi ćemo otići zauvek, ljudi će nas zaboraviti, zaboraviće nam lica, glasove... O mile sestre, naš život još nije završen... Hajde da živimo!...*

Aplauz je trajao dugo.

Pet puta smo izlazili pred publiku.

Peti put nisu izašli Grubi i Nadežda.

Mislila sam da se ljube iza zavese opijeni vremenom koje je u našim privatnim životima teklo paralelno sa godinama izvođenja *Tri sestre*.

Ispričaću vam šta se sve tu zbilo...

U subotu se desilo sve ono što me je nateralo da napišem priču *Zauvek u srcu* ili, možda bolje, *Sve za čim juriš, baš to ti beži*.

Biće ipak *Sve za čim juriš, baš to ti beži*.

Tim rečima Nadežda je tešila svakog od nas kad bi ga uhvatila tuga zbog neispunjenih želja i promašenih očekivanja.

Odlučiće Nadežda, verujem.

Verujem kao što je i ona verovala.

„Deco, optimizam je stvar emotivno inteligentnog ponašanja“, govorila je.

Čekam već drugi dan da se probudi iz kome i nasmejana mi kaže:

„Tamara, ovaj hirurk mora da je peder čim me nije pozvao na piće, a video me golu i ovako zanosnu.“

Danas je ponedeljak.

Podne je.

Moja Nadežda je hitno operisana usled izliva krvi na mozak u subotu u ponoć.

1.

Nadežda Jovanović.

Napunila je dvadeset godina u vreme kada su na porodičnim okupljanjima, po pozorišnim kuloarima i u medijima standardna pitanja za devojke bila:

„Da li je završila fakultet?“

„Da li je lepa?“

„Da li perfektno govori francuski?“

„Da li igra glavne uloge?“

„Da li je normalna?“

„Da li dobro zarađuje?“

Uobičajeni odgovor bio je: „Da, daaa.“

Nadežda Jovanović.

Trideseti rođendan dočekala je svesna da se u lokalnoj prodavnici, na sastancima kućnog saveta kao i u celokupnoj srpskoj štampi sve češće postavljaju pitanja:

„Za koga je udata?“

„Za koga je bila udata?“

„Da li se ona uopšte udavala?“.

Sećam se da je zgrožena, jedne večeri u *Orsonu* izvredala Marinelu koja ju je, kao jedna od retkih bogato udatih srpskih glumica i majka tri sina, vadeći zrno kafe iz *Bejlisa*, pitala:

„Nadežda, ima li onaj tvoj uopšte nameru da te ženi? Trebalo bi da imaš dete. Rodi ga, bre, više! Imaš trideset jednu godinu. A i on, šta čeka?! Ima četrdeset godina i čeka... Naći će u četrdeset drugoj neku klinku koju će da oženi kada mu ti dosadiš u tom vašem višegodišnjem konkubinatu.“

Nadežda je bacila hiljadarku na sto, ispila vino i sa njenim čarobnim osmehom, tražeći ključeve od kola po torbi, rekla:

„Da vam kažem... Ja mislim da je moj Vladan kao što je odavno zaboravio koliko ima ispita do kraja pravnog i kao što stalno zaboravlja da sipa benzin u kola, zaboravio i mene da zaprosi. Jao, deco, znate da uvek hoću da se ljubim kada popijem vino. Moram sad na izlazu ili da navatam nekog frajera za ljubljenje ili da kupim Vladanu tulumbe, pa da ga probudim i... da se malo ljubimo. Malo. Čao. Imam sutra rano snimanje one scene po kiši, pa se vidimo oko podneva u bifeu.“

Već sutradan, svima u pozorišnom bifeu objavila je da se udaje i šmirantski odglumila scenu od prethodne noći.

„Dođem ja kući, odlučna da ga zaprosim. Pa, šta da radim kada me je Marinela sjebala pitanjem: 'Da li on, dušo, uopšte ima nameru da te ženi?'. On naravno spava, ovako, na stomaku, zagrlio jastuk... Prinoseći mu tulumbe, skočim ja na Bana i vrisnem da ceo Senjak čuje: 'Ljubaaavi! Buuuudi se! Sluuuušaj! Odlučila sam. Venčaćemo se! Tulumbe, ljubavi, vidi! Vladane, hoćeš li ti mene da ženiš?'.“

„Važi, Nadežda. Spavaj. Ima li nečeg slatkog u frižideru?“

„Donela sam ti tulumbe, srećo lepa. Slušaj ... Od noćas pravimo dete, svadbu i pravimo rez. Postajemo bračni par.

Uzeću tvoje prezime. Nadežda Ban. Je l' tebi to okej kao ideja? Evo živimo zajedno... šest... a? Šest godina. Beba! Zvaće se Luna ili Petar.“

„Super su tulumbe. Slušaj... Ja mislim da je to okej. Jebo-te... Ja sam, Jovanovićeva, potpuno zaboravio da te zaprosim.“

Slušajući ozarenu Nadeždu Marinela je dobacila kako bi Jovanovićeva, da nije bilo nje, zaboravila da se uda i da je marketinški izvrsno što će uzeti prezime čuvene porodice beogradskih kardiologa.

Obe su mi naravno rekle da sam kraljica površnosti kada sam izrazila svoje najiskrenije mišljenje da je baš otmeno prezivati se Ban, čak i kad je izabranik iz neke radničke porodice.

„Eto, recimo... Da sam se zvala Tamara Ban, bila bih mnogo popularnija. Ili, da su bar oni moji u Smederevu odlučili da se zovem Ela, Mia, Una, Ina... nešto tako, efektno... ako već moram da se prezivam Smiljanić. I Marko me je sjebao sa njegovim Jovićeović. Bedno – ni trunke glamura u prezimenima.“

Taj Nadeždin dečko, Vladan Ban, bio je duhovit, omiljen u društvu, lenj i bezbrižan.

Znate one beogradske frajere što se tripuju na eliksir mladosti Gage Nikolića, pa furaju jaknicu od jelenske kože, šetland džemper i farmerke uz bež mokasine? Sako i kravatu nije nosio ni kad bi povremeno vodio sportski blok u *Dnevniku*, a fakultet nije hteo da završi ni kad mu je predsednik stranke obećao mesto ministra za sport ako do narednih izbora diplomira.

Iskreno, niko od nas nije verovao ni da Vladanova stranka posle dvanaest godina može skinuti socijaliste sa vlasti ni da Vladan ima nameru ikada više da uđe u hol Pravnog

fakulteta u Beogradu. Niko, osim Nadežde koja je lenjost Vladana Bana prihvatila kao deo njegovog šarma.

Sećam se kako je bio je sladak kada nam je došavši posle neke predstave po Nadeždu prepričavao kako je izgledalo jutro kada je Nadežda izašla iz kupatila noseći pločicu apotekarskog testa sa dve crvene linije.

„Prvi i jedini put me je seksualno angažovala bez prezerativa i došla sa pločicom! Kaže: 'Vladane ove dve crvene linije su ili tvoja kćerka Luna ili sin Petar.' Ja sam, normalno, pitao samo šta bi sad trebalo da uradim. 'Ništa ljubavi', to je rekla i odmah izračunala da je februar. Dakle, rodiće se u oktobru i biće vaga u horoskopu. Umetnik. Bravo! Samo da ne ode u pedere kao ovaj vaš upravnik. Bolje alkos nego peder, ako već mora da bude umetnik.“

Čim sam videla da Nadežda na dan svadbe nije zakazala ni frizerski salon ni profesionalnog šminkera, ništa mi nije slutilo na dobro.

Istina, nije imala ni uzan struk kao princeza jer su Vladana smarali šefovi beogradskih lokala, pa su restoran zakazali kad je Nadežda već bila u šestom mesecu trudnoće. Da... Vladan Ban dvadeset dana nije mogao da nađe ni parking ispred opštine Savski venac, pa je matičarku preko muževljevih veza zakazala Marinela.

U iznajmljenoj venčanici Nadežda je izgledala kao veseli slon! Srećom, mene je izabrala za kumu!

Svi u ovom gradu znaju da je Tamara Smiljanić bila i ostala, sada u kategoriji veteranki, vlasnica titule „najbolje noge Akademije“, „najbolje noge Ateljea 212“, „najbolje noge Orsona“!

Elem, ja sam bila *spiritus movens* svadbenog raspoloženja na prelepom splavu na Savi.

Budući da se, po srpskoj tradiciji, svi bave kuminim nogama – bila sam odličan izbor za kumu. Baš, baš odličan!

Solidan dekor na svadbi činile su i ostale glumice koje su mladoženju Vladana uporno angažovale na podijumu za igru.

Vladanu je bilo zanimljivije da za stolom onih napucanih smarača sa *RTS-a*, časka o „julovskom šljamu od urednika i ološu od onog doušnika koji mu je preteo sportski blok u *Dnevniku*, komentatorsko mesto za utakmice fudbalske reprezentacije, pa pride dobio i stan od *Jul-a*“.

Prezirala sam sve te priče, kao i činjenicu da se Vladanovo društvo, kom se pridružio i moj ocvali suprug Marko, ubijalo od neke duvke kao da su pred trafikom u Bloku 28, a ne na svadbi.

Vladanov kum, naslednik čuvene advokatske kancelarije *Reljić*, istina bez položenog pravosudnog ispita, promovisao je svoju novu, sedamnaest godina mlađu devojkicu pred foto-reporterima *Blica* koji su otkupili prava za snimanje svadbe. Mladana je bila prosto opčinjena činjenicom da đuska sa najpoznatijim glumcima i voditeljima koje je do juče gledala samo u svojoj omiljenoj emisiji *Bliže*.

Nadeždina mama Senka provela je svadbu objašnjavajući rođacima kako je Vladan divan. Proveravajući da li je pečenje ukusno, te večeri je milion puta izgovorila:

„Divan, divan je Vladan. Evo, uskoro će da završi fakultet, a vodiće ponovo i sportski blok u *Dnevniku* čim sklone ovu julovsku bagru.“

Senka se te noći zauvek naljutila na svoju rođenu sestru Olgu, koju sam, pokoj joj duši, obožavala. To se za moje emocije prema Senki već ne bi moglo reći. Tetka Olga je

dirljivi prizor prvog plesa mladenaca prokomentarisala kao carica-proročica:

„Po mom mišljenju, šteta je što se Nadežda nije udala za Aleksandra Mandića. Imao je i glas i stas. Evo ga sad u Parizu – uspešan arhitekta. Sa ovim Petrom Panom, naša Nadežda se neće usrećiti.“

I kada je prošle godine umirala u apartmanu bolnice *Sveti Sava*, svoju „najlepšu Nadeždu“ je uvek pitala šta radi onaj „Pan“ i šta radi „ona senka od Senke“.

Nadežda i ja smo se često smejale prisećajući se Olge koja je svakom lekaru i medicinskoj sestri skretala pažnju na to da je ona tetka glumice Nadežde Ban.

„I liči na mene doktore. Jako ste slatki, doktore. Gde su bili takvi frajeri kada sam ja bila za udaju?!“, govorila bi tetka Olga.

Moj favorit na svadbi bila je Vladanova mama.

Gospođa Marija Ban!

Po svakom njenom gestu moglo se zaključiti kako je ubeđena da se svadba organizuje pre svega zbog toga što je ona dozvolila sinu da kaže „da“, a ne zbog neke voljene, trudne ili kakve već supruge. Samoj sebi ona je bila glavna zvezda svadbe. Obučena u belo *Armanijevo* odelo, vitka i raskošne crvene kose, užasno je nervirala Nadeždinu mamu Senku koja je svilenim cvetnim kompletićem prikrivala trideset kilograma viška nagomilanih posle smrti Nadeždinog oca. Vladanova mama je takođe bila udovica, ali imala je i dečka, svoju staru školsku ljubav koja je imala biznis u Ukrajini.

Iskreno, sve smo je pljuvale u trenucima kada bi se sa dečkom „od sto ljeta“ držala za ruke, ali i zavidele joj nadajući se da će i nas sustići takva fatalna ljubav.

Siže iz snova: Posle trideset godina, na aerodromu sretnoš frajera iz odeljenja, nekad najdosadnijeg štrebera. Ispostavi se da si mu, tokom svih decenija dok se bogatio, baš ti bila tiha patnja – nedostižna glavna riba iz škole koja se tada pržila na idiote iz kafića u koji njemu mama nije dozvoljavala da ide. On se zaljubi. Ti se zaljubiš i... onda putujete i na terasi *Hiltona*, uz tartufe i šampanjac, tračate sve koje ste poznavali. Naravno, s akcentom na bivšeg muža i bivšu ženu koji vas nikada nisu shvatali.

I Vladanova i Nadeždina mama su na zdravice „pa, da u ovo doba sledeće godine šetate kejom sa unukom“ odgo-varale kako im to ne pada na pamet jer su se načuvale dece i nakuvale ručkova. Obavezno bi dodale kako je sad došlo njihovo vreme za uživanje.

Sluteći da će se uskoro desiti 5. oktobar, Nadeždi smo nazdravljali sa:

„I da rodiš sina! I da mu predsednik ne bude Slobodan Milošević!“

Jedno vreme mi se činilo da se udala u pravom trenutku.

Bila je na vrhuncu popularnosti, Vladan je posle pobede svoje stranke na izborima ponovo počeo da vodi sportski blok u *Dnevniku* i svake večeri bi pričao sa sinom Petrom, mazeći joj stomak.

„Znaš, Tamara... Taj osećaj večne pripadnosti jedno drugom je fascinantan. Ne možemo da dočekamo da vidimo Petra. Znaš šta nam samo remeti osećaj da smo sada samo mi važni, da smo porodica? Zvuk mobilnog sa melodijom *Marš na Drinu*. Tu melodiju je Vladan stavio uz brojeve i moje i njegove keve.“, grohotom se smejala i uništavala „Karađorđevu šniclu“ ne obraćajući pažnju na moju priču o holivudskim divama koje i u trudnoći ostanu vitke.

Časopisi su bili puni romantičnih tekstova i predivnih fotografija sa svadbe „junakinje najgledanije domaće serije“, sa partija „na kom se popularna glumica pojavila u već poodmakloj trudnoći“, iz parka „u kom je skladni par svog mezimca izveo u prvu šetnju“, sa prvog Petrovog rođendana „koji su srećni roditelji obeležili u elitnom restoranu na Senjaku“, sa modne revije „na kojoj se popularna glumica pojavila u društvu kume Tamare ostavivši mezimca na čuvanje tati Vladanu Banu, poznatom sportskom komentatoru“...

„Divno, mila! Zasnovala si porodicu! Najvažnije za javnu ličnost je da bude udata. Bravo! Odmah zaposli ženu koja će o toj porodici brinuti dvadeset četiri časa. Dušo... ako hoćeš da budeš uspešna i da sačuvaš brak – to će te koštati trista maraka mesečno. Zapamtila?“, rekla joj je Marinela, prelistavajući u pozorišnom bifeu časopise pune Nadeždinih osmeha.

Za razliku od mene, Nadežda je smatrala da je Marinela skorojevička koja u svojoj kući na Senjaku, pored muža i troje dece, svakog dana gleda desetak nekultivisanih lica: guvernant, čistačica, dobavljača, šofera, baštovana...

Istina, Nadežda se nikada, pa ni dok je studirala glumu, nije pržila ni na slavu ni na bogatstvo i, gde god je imala priliku, govorila je:

„Pa, nemam valjda muža i dete da bi sa njima vreme provodila kućna pomoćnica?! Ja hoću da uživam u predanosti porodici. Ja stvarno uživam. Meni je, Tamara, lepo.“

Razdragana, smejala se dečku upravnika pozorišta koji je, videvši je u tržnom centru kako u trenerci i sa kosom vezanom u rep vuče kolica sa namirnicama i Petra na kolicima, prošaputao:

„Draga, ti si zvezda. Ne možeš da šetaš gradom kao domaćica iz Sremčice. Pukla si, mila. Pod hitno moraš na refrešing. I pet kila manje, dušo. Kad ti kaže tvoj drug, poslušaj.“

„Ma, mani me se s tim pederskim forama. Idi, bre, prodaj tu priču onim tvojim estradnim babama. I svrati kod nas jedno veče na princez krofne – da te malo podgojim.“

Kada je došla kući, Vladan Ban je iz kesa sa nazivom tržnog centra izvadio limenku piva i plastičnu posudu sa maslinama, a potom se ispružio na trosedu. Nadežda je pakovala meso u zamrzivač i istovremeno sklappala Petru igračkicu iz kindera.

„Jesi li kupila neku pršuticu? Baci mi malo na tanjirić“, rekao je Vladan.

Stavila je pršutu na tanjir, meso u zamrzivač, Petra u kadu, kartone u smeće, konzerve u ostavu i, stojeći nasred sobe, prepričavala komentar upravnikovog dečka na njen izgled.

„Sve to ne bi bilo tako, Vladane, kada bi se ti bar malo pozabavio Petrom ili nabavkom ili bilo čime iz realnog života.“, rekla je Nadežda, uvijajući Petra u bade-mantil.

Vladan je ustao, prošetao do frižidera, otvorio novu limenku piva i vratio se na trosed panično napipavajući daljinski za televizor, koji je ostao ispod njegovih leđa.

„Komentare tog estradnog, pederskog šljama ne želim da slušam u svojoj kući“, rekao je i potom opsovao kada mu je tanjirić pao sa stomaka.

Ja znam da je Nadežda patila kada su u jednom tabloidu objavili njenu fotografiju sa pijace. Zumirali su joj bubuljicu na licu i uokvirili podočnjake. Iznad fotografije je stajao naslov:

„Diva ili spremačica?!“

Nadežda je bila odlučna da se u okvirima tradicionalnih bračnih obaveza kreće vešto kao i na daskama kada je igrala role kod najzahtevnijih reditelja.

I svi su se divili njenoj snazi.

I vedrini!

I ja sam joj se divila.

Plakala sam s njom kad mi je jedne večeri kroz suze priznala kako sa Vladanom mesecima nije vodila ljubav i kako svake večeri očekuje da je muž, nakon što dete zaspi, nežno zagrlji i kaže:

„Nadežda, ti si moje savršenstvo! Čudo!“

2.

Svi su bili iznenađeni kada je Nadežda, u skladu sa idejom da je optimizam stvar emotivno inteligentnog ponašanja, odlučila da se razvede.

Vladan Ban je bio mnogo ljut kad ga je napustila!

Nije želeo da daje alimentaciju, niti je hteo da se iseli iz stana koji njegova mama nikad nije prevela na ime svog sina. Kasnije sam saznala da je Marija Ban svaku ideju o poklonu odbacila pošto joj je sin ispričao kako mu je Nadežda, one večeri posle Petrovog prvog rođendana na koji je kasnio, zapretila razvodom.

Nadežda je isuviše kasno shvatila da je bilo glupo što nije poslušala Marinelin savet i pustila plaćeno osoblje da joj čuva porodični dom dok ona čuva iluziju mladalački bezbrižnog zabavljanja u očima svog supruga.

I bolje je što se razvela od retarda!

Tokom braka mi nije pričala, tek mnogo meseci posle razvoda otkrila mi je kako je svih pet godina braka Vladan bio ljut što mu na poslu daju dodatne smene, što je Ministarstvo

sporta pripalo koalicionim partnerima, što nema dovoljno vremena za popodnevno spavanje, što se Petar noću budi i što se Nadežda i dalje u serijama ljubi u krupnom kadru.

A tek kad mi je ispričala za popodne kad je Marija Ban, direktno sa leta Kijev-Beograd, uletela u nenajavljenju posetu!

Prilazeći na prstima krevetu da poljubi sina, ona je najpopularnijoj srpskoj glumici koja je u tom trenutku u kuhinji, sa bebom u naručju, mešala sutlijaš da ne bi zagoreo dok joj suprug spava, prekorno prošaputala:

„Moj anđeo zaspao? Što ga, bre, nisi pokrila?“

Ja... Jebote, da sam bila na Nadeždinom mestu... Roknula bih i mamu i sina!

U cugu!

Vrelom šerpom sa sutlijašem!

I to zagorelim!

Kad god bismo Marinela i ja na sedeljama kritikovale Vladana zbog njegove klonulosti pred životom koja se odražavala na Nadeždinom licu i telu, podsećao bi nas na razgovor koji se vodio na početku njihovog zabavljanja u kući majke Senke. Istina, taj razgovor smo često prepričavali dajući plastične primere moralnog sunovrata devedesetih.

Nadežda je imala dvadeset sedam godina kada je na pitanje mama Senke „kakav ti je taj novi dečko, taj Vladan?“, odgovorila:

„Divan! Novinar! Bivši sportista! Ima plave oči i široka ramena! Duhovit... Pitaj Tamaru! Super je. Odlepila sam za njim.“

Negde u isto vreme i Marinela je našla dečka, a na pitanje mame Senke „i, kakav je taj tvoj novi Marinela?“, mlada studentkinja glume iz Užica dala je odgovor:

„Super je tip teta Senka. Ima pečenjaru. Zarađuje petsto maraka dnevno.“

Od onog dana kada se razvela, sećam se, bio je peti septembar, ta priča više nikome od nas koji smo Nadeždu voleli nije bila smešna, kao što ni njoj Vladanova zaboravnost više nije bila šarmantna.

Poslednji put smo se priče o vlasniku pečenjare setile dok smo sedele u njenom iznajmljenom stanu i gledale našu Marinelu na jeftinom portabl televizoru. Gostujući u emisiji *Bliže*, Marinela se baš bila raspričala o svom braku i troje dece, pokazivala kuću na Senjaku i bazen oko koga se često okuplja krug najbližih prijatelja.

Plavokosa voditeljka je, sedeći na ligeštulu pored bazena, emisiju odjavila rečima:

„Dragi gledaoci, ovo je kraj emisije *Bliže* u kojoj ste videli kako i gde živi jedan od najatraktivnijih srpskih parova. Popularnoj glumici i „srpskom kralju mesa“ kako ga moje kolege iz dnevnih novina nazivaju, zahvaljujemo se što su nam otvorili vrata svog doma, a nama ostaje da se divimo i ukrademo recept za sreću od para koji i posle deset godina braka razmenjuje nežnosti pored ovog predivnog bazena. Vidimo se i naredne subote na istom mestu i u isto vreme. Ne menjajte kanal.“

Od kada joj je umro otac, nekoliko dana pre matorske večeri, Nadežda više nikad nije zaplakala na sahrani. Suze su joj lile samo na venčanjima, svaki put bi uz glas matičara vrtela u glavi scenu svog poslednjeg dana u stanu na Senjaku.

Scenu koju mi je prepričavala često, baš često, valjda zbog toga što nikad nije otišla kod psihologa, iako sam je nagovarala. Nikad je nisam prekidala, iako me je već smarala. Bili

su to jedini trenuci kada je dozvoljavala sebi da izađe iz lika sposobne, jake i vešte žene.

Evo te priče čije sam delove često citirala, raspravljajući sa mlađim koleginicama o problemima sa današnjim muškarcima. Mislim... Problem je, al' to sad nije tema.

Kutije i koferi spakovani za selidbu.

Sa kasetofona se čuje *Zlatni dan*.

Bisera Veletanlić!

Nadežda u pregrade kofera trpa preostale sitnice. Ispija kafu. Vladan zavaljen u fotelju pije pivo. Kombi agencije *Fast trans* kasni. Nadežda je u strahu, pita se da li će kombi uopšte doći. Ne bi mogla da preživi još jednu noć među debelim zidovima salonskog stana porodice Ban.

„Pet godina kako sam ostavio pušenje i ti sad provociraš! Ti se razvodiš! Znaš da imam slabe bronhije“, progovorio je Vladan posle višesatnog huktanja i razmenjivanja SMS poruka sa kumom.

„Ne razvodim se ja Vladane. Mi se razvodimo, lepoto.“

Vladan je „mi“ koristio samo kada bi govorio o stavovima, događajima, letovanjima, skijanju i odlukama matice porodice Ban – njegove mame, pokojnog tate, deke i bake. U porodičnom životu sa Nadeždom upotrebljavao je „ti“ i „tebi“:

„Nadežda, ti je frižider prazan!“

„Nadežda, dete ti se probudilo!“

„Nadežda, tebi ne radi radio u kolima!“

„Nadežda, tebi dolaze gosti!“

„Nadežda, sutra je tvojoj svekrvi rođendan!“

„Nadežda tebi se izgleda baš razvodi, a meni to ne pada na pamet. E, ajde, još jednom da razgovaramo.“

Nadeždi je bilo muka od tog „još jednom“.

Zaista je glupo kada posle više godina braka ili veze neko pomisli kako bi trebalo da još jednom porazgovara s partnerom. Pa, bilo je valjda tokom tih godina dovoljno vremena za razgovor. Dovoljno vremena da se pokaže šta sve neko jeste, a šta nije niti može biti.

Pokušala je Vladanu da objasni kako je razvod trenutak u kom ne bi trebalo da pričaju o emocijama i onome što je bilo, već isključivo o tome koliko će ko davati detetu – novca, vremena, ljubavi. Vladan koji je sve stvari u životu rešavao u svoju korist samo kada bi igrao na kartu šarma, na spomen alimentacije pojačao je muziku, sipao sebi i Nadeždi votku i rekao:

„Nadežda, ljubavi. Hajde da popijemo votkicu, plešemo i zaboravimo na razvod. Nećemo da se razvodimo, a? Otkazi kamion! Jebao te kamion. Nadežda, čuješ li ti šta ja tebi kažem?!“

Pošto je i „čuješ li šta ja tebi kažem?“ čula nebrojeno puta, stala je sa pakovanjem sitnica, sela na sto i rekla:

„Lenčugo, učuti.“

„Lenčuga!? Ja?! Kako te nije sramota da mi to kažeš? Po ceo dan sam u redakciji. Ja lenj?! Kako te nije sramota? Glumica, glumica meni da kaže da sam lenj?!“

„Ja odlazim. Kakva votkica i ples? Ti pokušavaš da šarmiraš!? Povređena ti je sujeta. Tvoj šarm. Ah! Da si bar fakultet mogao da završiš na šarm. Sto godina ćeš ti meni živeti. Tebi šarm ni na televiziji nije pomogao. I tamo si se posvađao sa svima jer su svi osim tebe budale i seljaci. Ti si jedini pаметan i u ovoj kući i na RTS-u.“

„Nije tako ljubavi. Neću, bre, da se razvodimo. U pravu si... Najeo sam se govana. A što ti više ne padaš na moj šarm? Padala si ranije. Opčinjena si bila mojim šarmom. I svi oni

tvoji kreteni u pozorištu. Padaš ti još uvek na moj šarm, a?“, rekao je pokušavajući da je poljubi u vrat.

„Odjebi, Vladane. Sram te bilo, Vladane. Ništa nisi uspeo da sačuvaš... ni ljubav, ni seks, ni poštovanje, ni dete ... Ja s Petrom igram fudbal u dvorištu dok se ti mrzovoljan i depresivan izležavaš! I tako svaki dan već pet godina! Kada sam bila trudna, mrtav hladan si otišao na more s kumom Reljićem! Mene si ostavio samu u Beogradu! E, to ti nikada neću oprostiti!“

„Nadežda, pun mi je kurac tog tvog 'kada si uradio ovo', 'kada si uradio ono'... Ostavi me, bre, na miru.“

„Upravo te ostavljam na miru zauvek. Sad ćeš da budeš pravi mladić. Šta će tebi brak? Pola nacije svršava na mene, a ti ni dobro jutro ni laku noć da mi poželiš. Je l' tako?“

„Nije tako. Mene te svađe s tobom ubijaju. Prva me izvredaš što spavam, što kasnim, što nisam izneo đubre, što sam zaboravio da kupim čokolino, što sam bacio čarape na dečiji krevet, a onda da se krešemo? Pa, ne može. I taj moj stres na poslu... Ti, bre, ne razumeš kako meni idu na kurac svi ti seljaci sa kojima radim.“

Ponekad sam, uz piće i kroz šalu, pokušavala Vladanu da skrenem pažnju na to da se pretvorio u običnu depresivnu seljačinu.

„Tašo, pa, znaš ti mene. Nadežda se svađa bez razloga. Nadrkana zvezda.“, govorio bi i dosipao nam piće dok je Nadežda u drugoj sobi uspavljivala Petra.

Ja sam, primetivši da je Nadežda često nervozna, ponekad bila sklona i da branim Vladanu. Zašto? Zato što sam se u životu nagledala toliko alkoholičara, kockara i vucibatina pored kojih mi je Vladan, ako zanemarimo činjenicu da je Nadeždi prestao da pokazuje ljubav, izgledao kao monah.

Vladana sam gotivila, ali mi se zato povraćalo od njegovog kuma Reljića koji je kada bi se dotakli teme braka, zveckajući nekim svežnjem od pedeset osam ključeva, sa ogromnim uživanjem u glasu, govorio:

„Kume, batice, vidi, da ti brat kaže... Greška je što si se uopšte zakačio za Nadeždu jer, brate moj, vidi ovu moju devojčicu. Srećna, brate, što je vodim na muziku i šampanjac. Ne pada joj na pamet, brate, da mi nešto sere. Ako i krene da sere, šutnem je i maznem drugu na splavu. Beograd je pun riba. Jednu takvu ću uskoro da napunim genetskim materijalom Reljića, ima da mi rodi dvoje-troje i da čuti. Nema da se buni, brate, jer gde će bez mene. E, što sam neko veče upoznao cupi... Baš me je nasmejala. Objasnjava ona meni kako je okej što dobro izgleda, ali da ona, pre svega, vredno radi. Pitam ja: 'Čime se baviš, mila?'... 'Prometom novca', kaže ona. Do jaja. Posle saznam radi u menjačnici. Jebeš ti, Vladane, tvoj peti oktobar kada su na ceni ova zanimanja sa više reči. Postalo je bezveze da imaš zanimanje sa jednom rečju, ono kao lekar, moler, novinar. 'Prometom novca', kaže.. Pazi, ove skojevke su za neku pričicu dosadne, ali znaš kako mi ga je popušila... Skinula doslovce Severinin film. Sedamnaest godina. Ne zna ko je Tom Sojer, al' o mom BMW-u zna sve.“

Nekoliko meseci pre razvoda, Nadežda i Vladan se nisu ni svađali. Shvativši da je kraj Nadežda je ćutala, a Vladan je, čekajući noćni prenos NBA utakmica, uz bocu piva držao uvredljive monologe. Tema je uvek bilo Nadeždino ponašanje na relaciji majka - glumica. Imala je frustracije od njegovih komentara. Posle svake premijere slušala je:

„Predstava je katastrofa... A ti si Naki... onako“

Kada bi Petar napravio neku glupost, Vladan je govorio: „Ti si kriva, puštaš ga.“

Posle svake nove televizijske serije, dok su joj kolege zavidele na još jednom uspehu, a nacija jurila da je gleda svake večeri posle Dnevnika, naš drug Vladan se pretvarao u gromadu cinizma. Komentarisao je:

„Snimaš serije! Pa, ti si, ljubavi, postala estradna glumica!“

Iskreno, Nadežda je sve više ličila na umornu domaćicu. Imala je sivkasto, podbulo lice, u očima joj se videla ravnodušnost i ništa što bih ispričala nije joj bilo dovoljno smešno.

Ta njena depresivna faca počela je i mene da smara. Prestala sam da je zovem na piće u *Orson*, u šoping sam išla bez nje, a izbegavala sam i da predveče s njom ćaskam preko fiksnog.

Tek sad razumem da posle ovakvih prepirki Nadežda nije mogla ništa drugo već da postane stara, dosadna i frustrirana. Sad shvatam da aplauzi i pozorišne nagrade koje je i dalje dobijala nisu menjali ništa u njenom izrazu lica jer joj nikada nisu ni značili koliko njena kuhinja, dvorište i bračni krevet.

Iskreno, uopšte mi nije jasno kako je upala u taj trip, ali čitam da se žene napale na dete i kuhinju, pa ajde i da razumem.

„Zaradila si od serije i sad si ti odlučila da se razvedeš? Stvarno si postala estradna glumica. Još samo da snimiš reklamu za uloške. Serija je stvarno neopevani, estradni, srpski šund, priznaj!“, vikao je Vladan iz omiljene porodične fotelje porodice Ban.

„Zarada od tog šunda ti nije smetala da letos piješ pivo na Maldivima i da prvi put odeš na letovanje, a da ne tražiš pare od mame. I da ti kažem... Ja sam dovoljno dobra glumica da mi nijedna estradna uloga neće skinuti krunu sa glave. Mogu da snimam i reklame za paštete, ali ja sam glumica

koja ima sve pozorišne nagrade u ovoj zemlji. I filmske! Svo ovo sranje koje se dešava između nas dugo traje... i čini me sivom i konstantno napetom. Imali smo sve uslove da bude-mo srećni. Držeći Petra za ruku, srećna sam ulazila u kuću posle snimanja i proba, i srećna prilazila šporetu, i tebi da te poljubim... ali, kada bih te popodne ugledala kako spavaš dok ja pakujem Petra za šetnju parkom... Pošto tebi nisam mogla ništa, ni da te probudim ni da te promenim, hvatala sam sebe kako vičem na Petra jer je bacio loptu, jer mu se odvezala pertla, jer je dirao prljavo kuće... Shvataš? Možda neću imati leba da jedem, ali moj život će, u odnosu na pakao sa tobom u poslednjih pet godina, biti formula 1! Shvataš?!“

„Formula 1?! Popularna razvedena glumica živi na ivici bede u iznajmljenoj garsonjeri na Zvezdari! Super naslov za *Kurir!*“

Moj omiljeni deo Nadeždine priče o trenucima dok je čekala da dođe kamion za preseljenje je, milion puta sam to prepričavala, onaj kada je Vladan, čovek koji se sa mojom Nadeždom nije kresnuo dve godine rekao:

„Ja tebe volim. Ja tebe volim. Znaš šta nikada neću zaboraviti? Imaš najlepšu kožu, najlepše dupe i... s tobom sam tri puta imao najluđi seks u životu.“

„Ti si licemer. Na tvoj šarm mogu da padaju samo još one tvoje sa *RTS*-a, one u sakoićima i sa pundicama.“

Vladan je potom počeo svoju staru priču o rođenim Beograđanima koji ne mogu da dođu do izražaja od nadobudnih seljaka iz provincije. Vikao je kako će rođeni Beograđani uskoro da završe u kanalizaciji jer na svim ključnim mestima negativnu selekciju vrše primitivci koji su došli Balkanskom ulicom noseći ustajale sendviče koje im je napravila uplakana keva.

I Nadeždu je nazivao došljakom jer su njeni pedesetih godina došli iz Bosne na fakultet.

„Putovali osamnaest sati vozom iz Drvara! I bili fascinirani videvši Slaviju! Majka Senka ti ni danas ne razlikuje Savu od Dunava. Prvi Ban je u Beograd došao pre tri veka!“

„Slušaj, ja sam godinama jedna od deset najboljih glumica u Srbiji, deset najlepših, deset najpopularnijih, deset najseksipilnijih... i Beograđanka sam. A tebe bi se taj Ban, koji je pre tri veka došao u Beograd, postideo. Sve si imao u životu, i porodični pedigre, i stanove, i ženu, i dete. Ništa nisi umeo da sačuvaš. Sve što je bilo do tebe – upropastio si! I kola koja ti je tata kupio slupao si posle dva meseca, i posao koji ti je tata našao sjebao si, i poziciju koju ti je stranka namestila usrao si, i mene koja sam stvarno želela da budemo srećni – sjebao si. I znaš šta... Kada ti budeš na listi deset najboljih novinara, ne Srbije, ne Beograda već samo tvoje televizije, onda mi se javi.“

Vladan je bio vrlo osetljiv na svoju novinarsku karijeru i sigurno bi mobilnim razbio ogledalo kao što je činio kada bi bio jako besan, da Petar u tom momentu nije ušao noseći uveličanu fotografiju sa venčanja.

„Mama, što si bila ovako debela na venčanju? Nisi mi ovde kao princeza.“, rekao je petogodišnjak, tih dana beskrajno zaljubljen u Pepeljugu.

„Rekla sam ti, ljubavi, da si ti bio u mom stomaku kada su se tata i mama venčali. A što baš sad to gledaš?“

„Pa, volim. Baš si lepog princa izabrala. Jakog. Tata može celu lubenicu da nosi jednom rukom i ume zubima da otvori flašu piva. Hoću da se ti i tata ponovo venčate i da ti budeš mršava kao Pepeljuga. Baš mi je dobra ideja, a?“

„Odlična. Dođi, ljubim te. Ajde, idi gore u svoju sobu i vrati te fotografije gde si ih našao, sve nosimo u novi stan.“

Zavaljen u fotelju, Vladan Ban je, gledajući u kristalni luster, izgovorio rečenicu koja će mu prvih godinu dana posle razvoda biti okosnica analiza na temu „zašto je Nadežda otišla, a imala je sve?“.

„Ti imaš nekog drugog? Imaš. Ti si opsednuta Marinelom i onom njenom sestrom koja se kreše sa ministrima. Našla si, konačno, frajera sa jahtom, ugurala se u to društvo i sad si prava glumica. Našla si nekog matorca, a?“, rekao je.

3.

Ja sam bila ubeđena kako bi Vladan lakše prihvatio razvod da je Nadežda napustila Senjak zbog nekog fatalnog baje.

Imali bi i oni i mi, kao i javnost koja je pomno pratila njihov razvod, neki „stvaran“ razlog za rasturanje braka.

Ponekad bi se moja Nadežda, dok vozi kola, dok čeka snimanje svoje scene, dok stavlja sudove u mašinu ili popravlja šminku u toaletu nekog restorana, trudila da smisli bar jedan kratak odgovor na niz pitanja koji joj se godinama u istom sledu vrzmao po glavi:

Koji su stvarni razlozi mog bračnog brodoloma?

Kada su počeli uzdasi olakšanja u trenucima kada jedno ili drugo izađemo iz kuće?

Kada smo prestali da se ljubimo?

Kada smo počeli da gledamo filmove razdvojeni na dve fotelje?

Često smo, ispijajući vino u *Orsonu*, uz mentalnu podršku još nekolicine usamljenih koleginica, pokušavale da tipujemo pravi odgovor na Nadeždina pitanja. Onaj jedini, po mom mišljenju pravi, glasio je: